

Aan de leden van de raad
van de Gemeente Beekdaelen

Betreft beantwoording raads-
vragen VG tweede
start- en landingsbaan
AWACS-basis

Datum document
11 november 2025

Datum verzending

Ons kenmerk
Z/25/216704 396118

Behandeld door

Geachte leden van de Raad,

Op 15 oktober jl. hebben wij schriftelijke vragen conform artikel 32 RvO van de fractie Vernieuwingsgroep Beekdaelen Lokaal ontvangen met betrekking tot tweede start- en landingsbaan AWACS-basis.

Onderstaand treft u de beantwoording van deze vragen aan.

Vraag 1

Is het college op de hoogte van de berichtgeving in de Aachener Zeitung over de mogelijke komst van een tweede start- en landingsbaan bij de AWACS-basis in Geilenkirchen?

Antwoord vraag 1

Het college was niet op de hoogte en nam, net als de raadsfracties, via de artikelen in de kranten De Limburger van 14 oktober 2025 en vervolgens de Aachener Zeitung van 13 oktober 2025 kennis van deze berichtgeving.

Vraag 2

Heeft het college contact gehad met de gemeente Geilenkirchen, de basis zelf of met het ministerie van Defensie over deze mogelijke uitbreiding?

Antwoord vraag 2

Na kennis genomen te hebben van de berichtgeving, is contact opgenomen met de contactpersonen bij de basis en het ministerie van Defensie. Ook wordt een afspraak ingepland met de gemeente Geilenkirchen.

Vraag 3

Kan het college bevestigen dat er concreet sprake is van plannen voor een tweede baan, of betreft het slechts speculatie vanuit de lokale politiek in Geilenkirchen?

Antwoord vraag 3

Het ministerie van Defensie heeft ons op onze vragen over de betekenis van de uitspraken van de commandant van NATO Airborne Early Warning & Control Force aangegeven dat het ministerie, noch het Supreme Headquarters Allied Powers Europe (SHAPE) en het Duitse ministerie van Defensie van "enig voornemen" met betrekking tot uitbreiding van de basis met een tweede startbaan vooraf op de hoogte zijn gebracht.

Gemeente Beekdaelen

Postadres
Postbus 22000
6360 AA Nuth

E-mail
gemeente@beekdaelen.nl

Telefoon
088 450 2000

Beekdaelen.nl

Bezoekadressen

Deweeverplein 1, Nuth
Scalahof 1, Schinnen

Bank
Gemeente Beekdaelen
NL76BNGH0285175688

BIC-code
BNGHNL2G

Het ministerie van Defensie heeft navraag gedaan en ons door middel van een mail op woensdag 22 oktober 2025 het volgende bericht: "Vliegbasis Geilenkirchen heeft vorig jaar geconstateerd dat de start- en landingsbaan aan een reguliere, maar grootschalige renovatie toe is in de periode 2030-2035. Gelet op de hoeveelheid werk en complexiteit van een grootschalige renovatie, verwacht men dat dit een periode van meerdere jaren kan beslaan. Omdat tijdens deze lange periode zonder start- en landingsbaan de operaties op, en vanaf, Geilenkirchen onmogelijk zijn, is het idee gevat om te onderzoeken op welke wijze NAVO Vliegbasis Geilenkirchen kan voorzien in de gevraagde continuïteit van op operaties. Daarom is het plan om een haalbaarheidsstudie te starten naar de aanleg van een tweede, alternatieve start- en landingsbaan. Deze haalbaarheidsstudie is nog niet gestart. Te zijner tijd zal het Supreme Headquarters Allied Powers Europe (SHAPE) op de hoogte worden gebracht van dit voornemen, waarna zowel Nederland als Duitsland op formele wijze worden geïnformeerd." De vertegenwoordiging van basis Geilenkirchen of NATO Airborne Early Warning & Control Force heeft naar de Nederlandse gemeenten toe zelf geen verklaring uitgebracht.

Vraag 4

Indien er sprake is van concrete plannen: wat zijn de verwachte effecten voor de gemeente Beekdaelen op het gebied van geluidsoverlast, veiligheid, milieu en leefbaarheid?

Antwoord vraag 4

Zoals uit de beantwoording van de vorige vragen volgt, kan hierover niets worden aangegeven.

Het ministerie van Defensie benadrukt naar ons dat er sprake is over het idee van een studie naar een tweede baan.

Vraag 5

Wordt de gemeente Beekdaelen formeel betrokken bij besluitvorming of consultatie over mogelijke uitbreidingen van de basis?

Antwoord vraag 5

In de gemaakte afspraken op hoofdlijnen met het ministerie van Defensie en de gemeente Brunssum van mei 2024 (ondertekend februari 2025) is ook het opstellen van een gezamenlijke routekaart voor toekomstig gebruik NAVO-vliegbasis Geilenkirchen opgenomen. Dit voorziet onder andere in het niet uitbreiden van het aantal vluchten en de vervanging van huidige toestellen door nieuwe en stillere toestellen.

Wij zullen vanzelfsprekend ook in het afgesproken bestuurlijk overleg dit onderwerp agenderen met de genoemde partijen. Het ministerie van Defensie heeft ons aangegeven dat zij zich via de NAVO-lijn laten betrekken en informeren.

Daarnaast zullen de gemeenten Brunssum en Beekdaelen dit onderwerp ook aan de orde stellen tijdens de openbare vergadering van de Commissie AWACS Limburg (CAL) van 26 november 2025. De vragen en de antwoorden, en dat geldt ook voor de gestelde vragen en antwoorden in Brunssum over dit onderwerp, staan op de agenda van de komende CAL.

Vraag 6

Ziet het college aanleiding om op korte termijn navraag te doen bij de relevante instanties (gemeente Geilenkirchen, ministerie van Defensie, NAVO) over de aard en status van deze plannen en wat dit dan inhoudt voor onze burgers? (Meer of minder geluidsoverlast)

Antwoord vraag 6

Zoals uit de voorgaande antwoorden blijkt heeft het college reeds inlichtingen gevraagd over deze berichtgeving.

Het college zal de vinger aan de pols blijven houden met betrekking tot eventuele ontwikkelingen op het terrein van de basis en daarvoor de beschikbare contacten blijven gebruiken. Uitgangspunt is daarbij dat er in ieder geval geen toename zal plaatsvinden van de overlast.

Vraag 7

Is het college bereid om de gemeenteraad actief te informeren over de ontwikkelingen en eventuele correspondentie of overleg hierover?

Antwoord vraag 7

Het college zal de raad op de hoogte houden in het geval er wijzigingen van het gebruik van de basis aan de orde zijn en met ons zijn gecommuniceerd.

Vraag 8

Welke mogelijkheden ziet het college om – indien nodig – bestuurlijk of juridisch bezwaar te maken tegen een eventuele uitbreiding van de vliegbasis?

Antwoord vraag 8

De basis is gelegen in Duitsland. Daarmee is het rechtsregime van Duitsland van toepassing.

In formele zin is te vermelden dat het zogenoemde Verdrag van Espoo van toepassing is. Dit Verdrag regelt, kort gezegd, dat Nederlandse burgers en Nederlandse overheden, in het geval van mogelijke grensoverschrijdende milieugevolgen bij projecten, op dezelfde wijze en tegelijkertijd worden betrokken bij de procedures als de burgers en overheden in Duitsland en omvat daarbij de mogelijkheid om bijvoorbeeld zienswijzen in te dienen.

Vraag 9

Is het college bereid om, eventueel samen met andere betrokken gemeenten (zoals Brunssum), een gezamenlijke positie in te nemen richting Den Haag en Brussel/NAVO?

Antwoord vraag 9

Het college trekt nu reeds op met de gemeente Brunssum in dit dossier. Tevens willen wij erop wijzen dat wij op grond van de reeds hiervoor genoemde afspraken op hoofdlijnen (vraag 5) regelmatig overleg hebben om de ontwikkelingen met betrekking tot het dossier AWACS te bespreken. Hierin is onder andere opgenomen dat de "permanente vertegenwoordiger van Nederland bij de NAVO wordt uitgenodigd indien de

agenda dat vraagt.” Zodoende kan ook langs deze weg uitwisseling plaatsvinden over relevante besluiten van de NAVO over het gebruik en de toekomst van de luchthaven.

Vraag 10

In hoeverre heeft het gesloten convenant de deur opengezet voor nieuwe ontwikkelingen op de AWACS-basis?

Antwoord vraag 10

Er bestaat geen relatie tussen de genoemde afspraken op hoofdlijnen van mei 2024 en de uitlatingen van de commandant van de NATO Airborne Early Warning & Control Force.

Vraag 11

Verminderen van geluidsoverlast wordt genoemd als reden voor het aanleggen van deze tweede baan. Is dit argument niet volstrekt ongehoofwaardig, gezien het feit dat verlengen van de baan, door de voormalige gemeente Onderbanken aangedragen, een veel betere oplossing voor het verminderen van de geluidsoverlast is, die ook nog veel goedkoper is? N.B.: Deze oplossing en andere oplossingen zijn allemaal afgewezen o.a. vanwege de hoge kosten. Bedenk hierbij dat het aanleggen van een tweede baan van 3 km. afhankelijk van de omstandigheden tussen 75 en 165 miljoen kost (bron: GPT),

Antwoord vraag 11

Van de zijden van gemeenten en gemeentelijke afgevaardigden in de CAL zijn in het verleden suggesties gedaan en adviezen gegeven om het geluidsniveau te kunnen beperken, onder andere door aanpassingen van de baan. Wij kunnen niet anders dan ook constateren dat het kostenaspect steeds als een reden werd vermeld om niet uitvoering te geven aan de gedane suggesties respectievelijk gegeven adviezen.

Vraag 12

Welke andere redenen zouden er kunnen zijn voor het aanleggen van een tweede baan?

Antwoord vraag 12

De vraagsteller spreekt over “andere redenen”. Inmiddels is er duidelijk dat noodzakelijk grootschalig onderhoud als reden wordt gegeven voor het idee naar een studie naar een tweede baan. Wij willen nu niet filosoferen of speculeren of er daarnaast nog andere overwegingen hierbij kunnen spelen. Eventuele andere redenen zijn niet gecommuniceerd met ons.

In dit verband wijzen wij naar het door ons gegeven antwoord bij vraag 9. Daarbij past het dat door middel van open en transparante communicatie tijdig duidelijk wordt gemaakt aan Nederlands overheidsinstanties (inclusief de gemeenten) wat de eventuele plannen zouden zijn en hoe een eventueel traject daartoe verloopt.

Mocht het tot een besluit komen om de basis niet uit te breiden met een tweede start- en landingsbaan en de activiteiten van de basis (tijdelijk of permanent) worden verplaatst naar een andere basis, dan vernemen wij dit uiteraard ook graag tijdig.

Vraag 13

Waarom maakt de basiscommandant dit alleen via een persconferentie in gemeente Geilenkirchen bekend en niet in Beekdaelen en Brunssum?

Antwoord vraag 13

Dit is ons niet bekend. Het was zeker gepast geweest en had getuigd van het serieus nemen van de Nederlandse belangen, dat een uitspraak met een dergelijk impact door de betreffende functionaris, niet alleen bij een bijeenkomst in Duitsland met Duitse gemeenten zou zijn gedaan, maar dat in ieder geval ook Nederlands gemeenten (en andere Nederlandse overheidsinstanties) hierin zouden zijn "meegenomen".

De commandant van de NATO Airborne Early Warning & Control Force is zeker nog steeds welkom om de Nederlandse gemeenten nader te informeren.

Burgemeester en wethouders van Beekdaelen,

De secretaris,

De burgemeester,

Mevr. Mr. S.M.J. Troisfontaine

Dhr. ing. E. Geurts

Bijlage(n):
Nvt.